

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement.

3 maal per week 6 fr. 'sjaar
2 » » 5 fr. »
1 » » 4 fr. »
Een blad afzonderlijk 10 centiem.

De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.

Aankondigingen 15 centiem per drukregel.
Reclamen, vonnissen en andere artikels, vooraan of binnen in het blad: 1 frank den drukregel.

Men schrijft in te Tongeren bij V. COLLÉE, uitgever en eigenaar van dit blad.

De **POSTRIJDER** verschijnt 's dinsdags, 's dondersdags en 's zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen, moeten franco gedaan worden aan den uitgever Groote-Markt, n° 37-39, Tongeren.

TONGEREN, DEN 3 SEPTEMBER 1907.

CONGRES VAN HET DAVIDSFONDS TE TONGEREN.

Het *Davidfonds* had de inrichting van zijn tweede congres aan Tongeren toevertrouwd.

De plechtigheden van den eersten dag viengen aan met eene plechtige mis, waarna een stoet is gevormd.

Ten 12 ure was de Groote Markt zwart van volk. Al congressisten en vreemden. De koninklijke harmonie « Concordia » gaf op het kiosk een kunstconcert.

Rond 2 uren togen de heeren congressisten naar het stadhuis, alwaar zij door den heer Meyers en de katholieke leden van den Raad, op zeer hartelijke wijze ontvangen werden en verwelkomd.

De welkomrede van den heer Meyers werd beantwoord, namens het hoofdbestuur van het *Davidfonds*, door den heer professor E. Ossenblock, van Borgerhout, die daar de gelegenheid vond een prachtige en zeer hartelijke rede te plaatsen, welke luide toejuichingen verwekte.

Deze vereniging op het stadhuis was zeer talrijk bijgewoond en liet een goeden indruk.

De congresleden togen daarna, geleid door de vlag van het bloeiend leesgezelschap van Hasselt, naar de zaal van het O. L. Vrouw College, alwaar de openingszitting moest gehouden worden. Deze verzamelde een uitgelezen publiek, waaronder verschillende dames der stad.

De zitting werd geopend door M. D. Claes, hoofdbestuurder van het *Davidfonds*, die zeer wel de richting bepaalde waartoe deze werkzaamheden gericht zijn.

M. Nic. Theelen, van Tongeren, voorzitter van het inrichtingscomité, heette vervolgens een hartelijk welkom aan de congresleden. Zijne fijne reden, door menige historische herinnering doormengd, wees vooral op den kritischen toestand waarin Tongeren zich bevindt tegenover de Vlaamsche beweging, uit oorzaak van zijn ligging langs en zijne betrekkingen met het Walenland.

Deze gulle rede, menigmaal door luide toejuichingen onderbroken, liet een diepen indruk na.

Eene zeer wel beluisterde en prachtig bewerkte redevoering werd dan uitgesproken door Dr. Speleers, van Gent, een geleerd jong strijder, die met vuur en klem onderzocht, waarom de hooge klassen zich moeten verlaamschen. Het besluit zijner heerlijke rede gold het verlaamschen van heel ons onderwijs, hetgeen geschreven staat in het program van het *Davidfonds*. (Ovat.)

M. de voorzitter Claes bedankte en uitte de hoop dat die taal weerklank moge vinden in alle harten en over heel het land.

De Z. E. Heer Deken Theunissen, van Tongeren, verdedigt een voorstel, door hem reeds over 2 jaar te Lier gedaan: de eenheid onzer Vlaamsche taal te bewerken. Hij zegt hoe vaak het gebeurt, dat Vlamingen van verschillende punten des lands malkander niet of zeer moeilijk verstaan. Spreker zou willen dat in de scholen het letterkundig Vlaamsch spreken verplichtend gemaakt werde. (Toej.)

Deze maatregel kan niet anders dan vele heilzame gevolgen hebben, tot verzedelijking en beschaving.

De Eerwaarde spreker drukt den wensch uit, dat wij, Vlamingen, meer en meer in betrekking zouden zoeken te komen met onze Noordvrienden, de Noord-Nederlanders. (Lange toej.)

De heer voorzitter Claes bedankt vorigen spreker en treedt zijne besluiten volmondig bij. Hij voegt er enkel bij, dat het voorbeeld vooral moet uitgaan van de onderwijzers.

De eerw. heer professor Al. Walgraeve, van Hoogstraten, spreekt breedvoerig en met onbesproken talent, over de Vlaamsche volkschrijvers, de noodzakelijkheid van te schrijven voor ons volk, zoowel voor de hoogere geleerde klas, als voor den middenstand en de minderen.

Dr. Laporta, van Lier, handelt over het wetsvoorstel Coremans.

Na eenige bespreking wordt de vergadering beëindigd.

Stads- & Provincienieuws

Paardenmarkt te Tongeren. DONDERDAG 12 SEPTEMBER

Verschenen: de ALMANAK VAN O. L. V. VAN 't H. HART voor 1908, 19e jaargang, uitgegeven door de Paters van 't H. Hart, Borgerhout, ten voordeele van hun « Klein Liefdewerk », eene apostolische school, waar vele onbemiddelde

jongelingen worden opgeleid tot priester-missionaris. — Gedrukt met prachtige omslag, bevat hij een aantal boeiende en nuttige verhalen, fraaie platen, enz. — Dringend aanbevolen. Prijs 0,50 fr.; vrachtvrij per post, 0,60. Verkrijgbaar bij de hoofd-ieveraarster jufvr. G. Peters, Groote-Markt, 45, Tongeren, en bij al goed gekende ieveraars der stad.

ZAMMELN. — De groote bedevaart naar Zammelen, bij Tongeren, zal plaats hebben op Zondag 8 September en volgende dagen, ter eere van den **H. AMANDUS**, voor genezing van jicht, lamheid, oogziekte en andere kwalen. De voorspraak van den H. Amandus is ook een krachtig hulpmiddel tegen de stuipen der kinderen en tegen alle soorten van ziekten die onder het vee kuaan heerschen.

Talrijke en wonderbare genezingen hebben aldaar plaats gehad; de kerk is alle dagen open tot middag, en wordt, gedurende het geheel jaar, door eene overgrote menigte pelgrims bezocht. De naastgelegene statie is die van Jesseren, die maar twintig minuten van de kerk van Zammelen verwijderd is.

HOESSELT. — Woensdag, rond vier ure in den namiddag, is een stoutmoedige diefstal gepleegd bij de wed. Snellings, in het Hombroeck.

Terwijl de huisgenooten het huis een stond verlaten hadden om naar de koe in het veld te gaan zien, is een dief in huis gedrongen die alle kassen en de kist opengebroken heeft. Al het geld dat in huis was en eene horloge werd gestolen. Men vermoedt dat de dader een jonge landlooper is.

EGENBILSEN. — De plechtige inhaling van onzen nieuwen herder is bepaald vastgesteld op dinsdag 10 september e.k.

De inhuldiging heeft plaats over Munsterbilzen, langs het kasteel der Zangerheide, de Locht en het Dorp.

De nieuwe heer pastoor is nog maar pas hier aangekomen en telt niets meer dan vrienden. 't Is inzonderheid de vriend der kinderen en der armen. Die laatste weten reeds van zijne gekende goedhartigheid te spreken.

Schoon, buitengewoon schoon zal die inhaling zijn. Locht en Dorp doen hun uiterste best om dat feest te doen gelukken en den nieuwen pastor eene ontvangst te bereiden hem waardig.

BORLOO. — BRAND. — Woensdag, rond 3 ure namiddag, is een geweldige brand uitgebroken in de woning van E. Vanmarsenille, broeder en zuster, alhier.

In een oogwenk stonden schuur en stallen, waarin meer dan 10 hectaren granen en hooi geborgen waren, in laaie vlammen. De vuurgloed was zoo hevig dat men maar alleenlijk eenig vee heeft kunnen redden. Zijn in de vlammen omgekomen: 1 stier van rond de 800 fr., 3 volle vaarzen, 6 vette varkens, 19 biggen, 5 loopers.

Daar Vanmarsenille met zijne werklieden en de dienstboden naar het veld waren om nog graan in mijlen te varen, en sedert eenige dagen niemand meer werkzaam in de schuur was geweest, kan men zich de oorzaak der ramp niet verklaren. Alles is verzekeerd.

ST-TRUIDEN. — O, DIE GENEVER. — Een voerman, Emiel B., reed met kar en paard de Statiestraat af. Eensklaps raakte hij een kind, dat onder het gespan terecht kwam. Men heeft het met gebroken arm en been opgenomen. De dronkaard werd door de politie naar den amigo gebracht. 's Morgens, toen hij nuchter was, wist hij niet wat hij gedaan had.

VELDWEZELT. — Op aanhoudend aandringen van het gemeentebestuur alhier, is het bestuur der Nationale Buurtpoelwegen, overgegaan tot vergrooing der losplaats van de tramhalte « Hees » die ook inzonderheid het gehucht Kesselt bedient.

De werken zijn ver gorderd en geven voldoening aan de gemeente Veldwezelt, die tevens die losplaats op haar grondgebied heeft zien aanleggen.

Men zal vervolgens ook overgegaan tot de vergrooing der losplaats aan de tramhalte van het Dorp (centrum) waardoor de aankoop der noodig gronden reeds gedaan werd.

DIEPENBEEK. — Verleden donderdag morgen was de meid van den heer J. Vanderlinden, landbouwer op Lutselus, bij ongeluk met haren rechter voet tusschen het tandenwerk geraakt van het dorschmachten. Zij heeft een teen gansch verbrijzeld en is naar het gasthuis vervoerd.

GENCK. — Weer een voorbeeld van 't gevaar dat er is in het omgaan met vuurwapens. J. Remans van Gelieren meende zijn geweer in orde te brengen, maar vergat dat het geladen was; door eene onvoorzichtige beweging ging het schot af en hij kreeg heel de lading in den arm. Hij is ter verpleging moeten overgebracht gebracht worden naar het hospitaal van Hasselt.

OVERPELT. — Twee geburen uit de Acht-Zaligheden, die sinds lang in vijandschap leven, hebben dinsdag hunnen haat afgekoeld. B., die de vrouw van H. kwam lastig vallen, werd slecht ontvangen en kreeg eenige keeren de stoelhaak op den rug. B. greep een borstel en veegde er ook menige keeren mede over den rug en de armen van vrouw H. eene klacht is ingediend en het laatste woord zal door moeder Justicia uitgesproken worden.

Officieele akten.

Koninklijke besluiten van 26 augustus 1907 vergunnen aan de hierna vermelde gemeenten der provincie Limburg toelagen voor de uitvoering van werken aan de buurtwegen: Horpmaal 1,358 fr. — Looz-de-Stad 4,919 — Membruggen 3,448 — Otrange 1,297 — Sint-Truiden 3,500 — Fresin 2,500 — Goyer 10,000 — Lummen 7,500 — Hoesselt 3,000 — Rukkelingen-op-Geer 701 — Id., 2,000.

BINNENLAND.

BRUSSEL. — Een dief heeft zich in den protestantschen tempel der Crespelstraat laten sluiten en is 's nachts vertrokken, een kostbaar kruisbeeld in koper medenemend.

HOEL. — MIJNONGELUK. — Een erg ongeluk gebeurde zaterdag in eene galerij der koolmijn, Stokay-Saint-Georges, Vieille Montagne. Terwijl de gebroeders Charlier daar, op eene diepte van 145 meters, werkten, had eene grauwvuurontploffing plaats. Beide mijnwerkers werden ten gronde geslagen; zij kregen steenbrokken op het hoofd en de beenen en werden zeer erg gekwetst.

OUGRÉE. — ONGELUK. — Zaterdag is een machinist in de fabrieken van Ougrée-Maribaye door zijne machien gegrepen en gedood. Hoofd en armen waren van de romp gerukt eer de machien kon stil gelegd worden.

ANGLEUR. — DRAMA. — Zaterdag avond, ten half 10, is een bloedig drama, gevolg van het slecht gedrag eener vrouw, voorgevallen te Rendreij (Angleur).

De werkmán Dumont, 36 jaar oud, heeft verscheidene vuurschoten gelost op zekeren Romani, 28 jaar oud, die hij in de echtelijke woning betrapte had.

Sedert lang had Dumont de overtuiging dat zijne vrouw hem bedroeg en hij had daarop een revolver gekocht. Men was hem nu komen verwittigen dat de minnaar zijner vrouw weer daar was.

Romani werd driemaal getroffen en zijn toestand laat weinig hoop op rekking. Dumont is zijn wapen gaan afleveren en heeft zich gevangen gegeven op het commissariaat van politie.

DENDERMONDE. — Te Zels zijn de peerdene vestallen van de stijfelfabriek Famiey door brand vernield. Twintig beesten bleven in den brand, en naburige hooven werden erg beschadigd.

NAMEN. — Een 20jarige mijnwerker van Tamines, Geens genaamd, nog niet heel vertrouwd met dit werk, had in een wagonnetje een « detonateur » gevonden en nam dit ding mee naar zijn logement. Zijn logistbaas, die het ook niet scheen te kennen, wilde er, door het tegen een kassie te slaan, den poelier uit halen. Plotseling ontplofte het en Geens, de logistbaas en een 4-jarig kind werden zeer erg gekwetst.

BERGEN. — Vervolgrijzen zijn ingespannen tegen eenen 17jarigen leerling-glasblazer, te Jemeppe woonachtig, die door steenen te breken uit den gasvergoerbak, om 't gas zoo in een oven te doen binnen dringen en eene ontploffing te veroorzaken. Hij werd berapt op het oogenblik dat hij eene vreeselijke tramp ging veroorzaken.

JACHTDRAMA. — M. Charles Piron had zaterdag een reeks vrienden op de jacht uitgenoodigd te Merelly, nabij Marbaix, Brabant.

Bij het naar huis keeren 's avonds schoof een der jagers, M. Armond Genard uit en viel. Doch de val deed zijn geweer afgaan en de twee schoten troffen, op 10 meters afstand zijn broer M. Vital Genard, jongman, 37 jaar oud, rechter te Charleroi.

Deze werd in den buik getroffen en in eene

hoeve verpleegd, waar hij ten 9 ure den geest gaf.

Men kon zijne moeder nog halen per automobiel te Gilly, en den stervende heeft zijne moeder nog herkend alvorens den laatste snik te geven.

— Het duidelijk bewijs dat de **Biscuits Pareil** de fijnste en de keurigste zijn, is dat zij op alle Tentoonstellingen de hoogste onderscheidingen bekomen.

Proeft ze en U zult overtuigd zijn.

ELLEZELE. — NACHTROOVERS. — Drie bandieten zijn 's nachts op de wijk Fourgempire langs een venster binnengedrongen bij M. Emmanuel Bauwens, rentier, een oud jonkman van 70 jaar, die huis houd met eene meid.

Zij mishandelden den ouderling onarmhartig, zoodat hij in zwijm viel, en dwongen toen de meid hen voor te lichten op de plaatsen waar het geld lag. Zij doorzochten gansch het huis, roofden eenig geld van Bauwens, stelen ongeveer 200 fr. van de meid, en verdwenen daarna onder het uiten van doodsbedrjgingen, indien de meid dierf roepen.

De gendarmen van Flobecq en van Ronse hebben selfs een onderzoek ingesteld. De meid heeft de signalementen der bandieten kunnen opgeven.

M. Bauwens heeft 116 kneuzingen en wonden, en verkeerd in bedenkelijken toestand; de meid is ziek van den doorstaanen schrik.

— **BLOEDIGE GEVECHT TUSSEN BELGEN EN FRANSCHEN.** — Zondag morgen om 1 uur, waren een groep van 9 opgewonden nachtridders op deu zwier te Fransch-Komen, en zochten twist met iedereen. In de Nieuwstraat ontmoetten zij eene groep van vijf Belgen.

Weldra waren beide troepen handgemeen. Eensklaps kreeg een Belg, Kamiel Medard, eene messteek van eenen Franschman, Henri Courteuisse, waarop de baldadigaards wegvluchten. Medard sleepte zich naar de gendarmerie, en viel daar in onmacht.

Hij werd naar zijne woning, Waestenstraat overgebracht, en verzorgd door Dr. Wisour. De wonde boven den rechtershouder is erg.

— O — De echte liefhebbers van goede wijnen, wenden zich tot het huis **Ch. Vandermeulen**, 32, DE ROBIAANSTRAAT TE BRUSSEL. Zie verder de aankondigingen.

Werkstaking aan de haven VAN ANTWERPEN.

Sedert een drietal weken reeds heeft geheel het land het oog op Antwerpen gericht, waar eene werkstaking onder de havenwerklieden is uitgebroken.

Hoewel de dagbladen daar heele kolommen over schrijven is het voor vele menschen niet klaar hoe de zaken daar eigenlijk ineenzitten.

Vooreerst, moet men niet denken dat de werkstaking algemeen is, dat is onjuist.

Het zijn enkel de graan- en houtlossers die het werk hebben laten staan.

De inrichters der werkstaking vragen of zelfs willen niet dat de andere werklieden het werk laten staan.

Zij hebben daar hunne reden voor.

Die reden is dat de dokwerkers, die aan het werk blijven, iets van hun loon kunnen afstaan om de stakers te ondersteunen.

Op die manier schikken de inrichters der staking het lang te kunnen uithouden en den strijd te winnen.

Eens dat de graanlossers en houtlossers hun doel zouden hebben bereikt, dan zou eene andere groep dokwerkers in staking gegaan zijn, en zoo zou opvolgend de strijd worden aangevangen door alle dokwerkers, tot dat alle loonen van 5 op 6 franks zouden gebracht zijn.

De stouwers, dat zijn de ladersbazen, hebben al spoedig die taktiek ingezien en het is natuurlijk dat zij aldoen wat zij kunnen om ze te verijdelen.

't Is daarom dat zij de werklieden, die werk willen aannemen, naar de graan- en houtschepen zenden.

Dat is om te beproeven of ze met de werkstakers mees doen of niet.

En het is om te belleten dat de eenen de anderen ondersteunen dat de *Havenbond* het lock-out, of algemeene stillegging van het werk heeft uitgeroepen, voor allen die geen graan of hout willen lossen.

De stouwers zeggen: het loon van 5 op 6 franks brengen is eene verhooging van 20 ten honderd.

Ofwel, wij stouwers, moeten dat verliezen, ofwel de verbruikers moeten de verhooging betalen.

Ten langen laatste zijn het onvermijdelijk de verbruikers, 't is te zeggen Jan en alleman, die de kosten moeten betalen.